

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 4819/10
Dušan VOJNOVIĆ i Dragica VOJNOVIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava zasjedajući 26. lipnja 2012. godine u vijeću u sastavu:

g. Anatoly Kovler, *predsjednik*,
gđa Nina Vajić,
gđa Elisabeth Steiner,
gđa Mirjana Lazarova Trajkovska,
gđa Julia Laffranque,
g. Linos-Alexandre Sicilianos,
g. Erik Møse, *suci*

i g. Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen dana 7. siječnja 2010. godine,

nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelji, g. Dušan Vojnović i gđa Dragica Vojnović su hrvatski državljani rođeni 1935. odnosno 1946. godine i žive u Beogradu.

Okolnosti predmeta

2. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijeli podnositelji, može se sažeti kako slijedi.

3. Podnositelji su srpskog porijekla. Imali su stanarsko pravo na stanu u Zagrebu u kojem je prvi podnositelj živio do 1991. a druga podnositeljica do 1992. godine, kad su napustili Hrvatsku i otišli živjeti u Srbiju.

1. Građanski postupak za otkaz stanarskog prava podnositelja

4. Dana 10. travnja 1995. godine Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu podnijelo je u ime Republike Hrvatske građansku tužbu protiv podnositelja Općinskom sudu u Zagrebu tražeći otkaz njihovog stanarskog prava iz razloga što su podnositelji izbivali iz stana dulje od šest mjeseci bez opravdanog razloga, te da je im je adresa nepoznata.

5. Nakon propalog pokušaja dostave poziva podnositeljima Općinski sud u Zagrebu imenovao je odvjetnika Z.B.-a da ih zastupa pred sudom.

6. Dana 15. studenog 1995. godine Općinski sud u Zagrebu otkazao je stanarsko pravo podnositelja presudom koja je postala pravomoćna dana 19. siječnja 1996. godine.

7. Dana 7. prosinca 1998. godine podnositelji su podnijeli prijedlog za ponavljanje postupka pred Općinskim sudom u Zagrebu. Dana 13. studenog 2000. godine Općinski sud je usvojio prijedlog i ukinuo svoju presudu od 15. studenog 1995. godine.

8. Dana 12. travnja 2002. godine taj je sud ponovno otkazao stanarsko pravo podnositelja, utvrdivši da podnositelji nisu dali nikakvo uvjerljivo objašnjenje za napuštanje stana o kojemu je riječ te stoga što su ostali pasivni tri godine prije nego što su zatražili informacije o statusu svog stanarskog prava. Podnositelji su uložili žalbu Županijskom sudu u Zagrebu, koji je dana 25. studenog 2003. godine potvrdio prvostupanjsku presudu.

9. Dana 23. srpnja 2004. godine podnositelji su podnijeli ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske zbog otkaza njihovog stanarskog prava, tvrdeći da su bili diskriminirani. Dana 7. veljače 2007. godine Ustavni sud je odbacio ustavnu tužbu kao neosnovanu. Odluka Ustavnog suda dostavljena je podnositeljima dana 27. studenog 2007. godine.

2. Zahtjev podnositelja za stambeno zbrinjavanje

10. Dana 19. studenog 2004. godine podnositelji su podnijeli zahtjev Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva te im je dodijeljen stan u Zagrebu veličine 49,89 kvadratna metra.

11. Podnositelji su se žalili na veličinu stana. Dana 30. listopada 2009. godine dodijeljen im je drugi stan u Sesvetama, Zagreb, veličine 74,78 kvadratna metra, ali su ga ponovno odbili prihvatiti.

12. Podnositelji su u međuvremenu dana 25. lipnja 2007. godine podnijeli građansku tužbu Općinskom sudu u Zagrebu protiv Republike Hrvatske, tražeći naknadu štete i tražeći utvrđenje svog stanarskog prava i prava stjecanja vlasništva nad stanom na kojemu su imali stanarsko pravo.

13. Dana 25. studenog 2009. godine podnositelji su prigovorili Ustavnom sudu protiv duljine postupka. Dana 28. prosinca 2009. Ustavni sud je uputio podnositelje da prigovori vezani uz duljinu trajanja postupka spadaju u nadležnost nižih sudova i Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

14. Dana 19. ožujka 2010. godine podnositelji su se žalili Županijskom sudu u Zagrebu zbog duljine postupka pred Općinskim sudom u Zagrebu. Dana 13. svibnja 2010. Županijski sud u Zagrebu utvrdio je da je njihov prigovor nedopušten iz razloga što nisu imenovali punomoćnika za primanje pismena u Hrvatskoj, kako to traže mjerodavna domaća pravila postupka, budući da žive u inozemstvu.

15. Građanski postupak pred Općinskim sudom u Zagrebu je još uvijek u tijeku.

3. Prethodni zahtjevi podnositelja Sudu

16. Dana 19. siječnja 2004. godine podnositelji su podnijeli zahtjev Sudu prigovorivši otkazu stanarskog prava i poštenosti postupka pred Općinskim sudom u Zagrebu. Pozvali su se na članak 8. Konvencije i na članak 1. Protokola br. 1., uzet samostalno i zajedno s člankom 14. Konvencije. Pozvali su se i na članak 6. stavak 1. Konvencije.

17. Dana 18. studenog 2005. godine odbor od tri suca Suda utvrdio je da je zahtjev podnositelja nedopušten kao nespojiv s odredbama Konvencije *ratione temporis*.

18. Dana 8. siječnja 2008. godine podnositelji su ponovno podnijeli zahtjev Sudu, prigovorivši temeljem članka 8. Konvencije otkazu svog stanarskog prava. Također su prigovorili temeljem članka 1. Protokola br. 1. da su ih otkazavši im stanarsko pravo domaće vlasti spriječile da kupe stan o kojemu je riječ pod povoljnim uvjetima. Podnositelji su nadalje prigovorili temeljem članka 14. Konvencije, uzetog zajedno s člankom 8. Konvencije i člankom 1. Protokola br. 1., da im je stanarsko pravo otkazano zbog njihovog srpskog porijekla. Na kraju, podnositelji su prigovorili temeljem članaka 6. i 13. Konvencije ishodu građanskog postupka u odnosu na otkaz njihovog stanarskog prava pred Općinskim sudom u Zagrebu.

19. Dana 29. svibnja 2009. godine odbor od tri suca Suda utvrdio je da je zahtjev podnositelja nedopušten kao nespojiv *ratione materiae* u dijelu koji se odnosi na vlasnički prigovor podnositelja, i u suštini isti u dijelu koji se odnosi na njihove druge prigovore.

4. Postupak pred Odborom za ljudska prava

20. Dana 23. siječnja 2006. godine prvi podnositelj je u svoje ime i u ime druge podnositeljice i njihovog sina Milana Vojnovića dostavio podnesak Odboru za ljudska prava u Ženevi, temeljem Prvog Fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima. Prigovorio je da je otkaz stanarskog prava povrijedio, *inter alia*, njihova

prava iz članka 14. (pravo na jednakost pred sudovima i na pošteno suđenje), 17. (pravo na dom) i 26. (zabrana diskriminacije) Pakta. Pozvao se i na članak 2. Pakta (poštovanje ljudskih prava i djelotvorno domaće pravno sredstvo).

21. Dana 30. ožujka 2009. godine Odbor za ljudska prava iznio je svoja stajališta u priopćenju br. 1510/2006. Utvrdio je da je otkaz stanarskog prava podnositelja predstavljao povredu članka 14., stavka 1. uzetog zajedno s člankom 2., stavkom 1. i člankom 17. uzetim zajedno s člankom 2. stavkom 1. Pakta, te da nema potrebe razmatrati pitanje posebne povrede članka 26. Pakta.

PRIGOVORI

22. Podnositelji prigovaraju temeljem članka 6. Konvencije poštenosti i ishodu građanskog postupka za otkaz njihovog stanarskog prava, te poštenosti i duljini postupka koji su pokrenuli pred Općinskim sudom u Zagrebu, potražujući naknadu štete i pravo na stambeno zbrinjavanje.

23. Podnositelji također prigovaraju temeljem članka 8. Konvencije otkazu njihovog stanarskog prava.

Nadalje prigovaraju temeljem članka 1. Protokola br. 1. da nisu mogli kupiti stan na kojem su imali stanarsko pravo.

24. Podnositelji se također pozivaju na članke 13., 14. i 17. Konvencije prigovarajući da je protiv njih pri otkazu njihovog stanarskog prava izvršena diskriminacija i da nisu imali djelotvorno domaće pravno sredstvo.

25. Konačno, prigovaraju temeljem članka 3. Konvencije da su njihovog sina, Milana Vojnovića, zlostavljali prije nego što su napustili Zagreb 1991. godine, i da s tim u vezi nikada nije provedena nikakva istraga.

PRAVO

1. Otkaz stanarskog prava podnositelja

26. Sud na početku primjećuje da se svi prigovori podnositelja u odnosu na otkaz njihovog stanarskog prava na stanu u Zagrebu tiču prigovora koji su podnositelji već uložili Sudu, dana 19. siječnja 2004. i 8. siječnja 2008. godine, a koje je odbor od tri suca Suda proglasio nedopuštenima dana 18. studenog 2005. odnosno 29. svibnja 2009. godine.

27. Sud također primjećuje da su dana 23. siječnja 2006. godine podnositelji uložili iste prigovore Odboru za ljudska prava u Ženevi te da je dana 30. ožujka 2009. godine Odbor za ljudska prava utvrdio da je otkaz stanarskog prava podnositelja predstavljao povredu članka 14., stavka 1.

uzetog zajedno s člankom 2., stavkom 1. (pravo na jednakost pred sudovima i pošteno suđenje) i članka 17. uzetog zajedno s člankom 2., stavkom 1. Konvencije (pravo na dom) i da nije bilo potrebe razmotriti pitanje zasebne povrede članka 26. (zabrana diskriminacije) Pakta.

28. U tom kontekstu Sud prvo ponavlja kriterije utvrđene u svojoj sudskoj praksi koji se odnose na članak 35., stavak 2. (b), prema kojima zahtjev treba proglasiti nedopuštenim ako je "u biti isti kao i stvar koju je Sud već ispitao ... i ne sadrži nikakve bitne nove činjenice". Sud stoga mora utvrditi odnose li se dva zahtjeva koja su mu podnositelji podnijeli na bitno iste osobe, iste činjenice i iste prigovore (vidi, *mutatis mutandis*, *Pauger protiv Austrije*, br. 24872/94, odluka Komisije od 9. siječnja 1995.; DR 80-A, *Folgerø i drugi protiv Norveške* (odl.), br. 15472/02, 14. veljače 2006.; *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) protiv Švicarske* (br. 2) [VV], br. 32772/02, stavak 63., ECHR 2009 i *Fédération hellénique des syndicats des employés du secteur bancaire* protiv Grčke (odl.), br. 72808/10, 6. prosinca 2011.).

29. Sud također ponavlja da je podnošenje iste stvari dvjema međunarodnim institucijama protivno sadržaju i duhu Konvencije. Cilj je članka 35., stavka 2. (b) Konvencije izbjeći višestrukost međunarodnih postupaka koji se odnose na isti predmet. Pri razmatranju ovoga pitanja potrebno je provjeriti tiču li se zahtjevi dvjema različitim institucijama bitno istih osoba, činjenica i prigovora (vidi naprijed citirani predmet *Pauger protiv Austrije*).

30. Sud primjećuje da su prvi podnositelj i druga podnositeljica u ovome predmetu već podnijeli dva zahtjeva Sudu, dana 19. siječnja 2004. i 8. siječnja 2008. godine, prigovorivši otkazu svog stanarskog prava na stanu u Zagrebu, u kojima su iznijeli iste činjenice i uložili iste prigovore kao i u ovom zahtjevu. Sud također primjećuje da su njihove zahtjeve ispitala i proglasila nedopuštenima dva odbora od tri suca Suda dana 18. studenog 2005. odnosno 29. svibnja 2009. godine.

31. Sud nadalje primjećuje da je prvi podnositelj, postupajući u svoje ime i u ime druge podnositeljice, uložio bitno iste prigovore protiv otkaza njihovog stanarskog prava Odboru za ljudska prava, te da su njihovi prigovori ispitani pred tim tijelom, što predstavlja postupak međunarodnog rješavanja spora u smislu članka 35., stavka 2. (b) Konvencije (vidi *Leoncio Calcerrada Fornieles i Luis Cabeza Mato protiv Španjolske*, br. 17512/90, odluka Komisije od 6. srpnja 1992., Odluke i izvješća (DR) br. 73, str. 214).

32. Stoga Sud smatra da ovaj dio zahtjeva treba odbaciti temeljem članka 35. stavaka 2.(b) i 4. Konvencije jer je u osnovi isti kao i predmet koji je Sud već ispitivao, te koji je već podvrgnut nekom drugom međunarodnom postupku istrage ili rješavanja i ne sadrži nikakve nove relevantne činjenice.

2. Postupak za stambeno zbrinjavanje podnositelja

33. Sud primjećuje da su podnositelji podnijeli svoj zahtjev za stambeno zbrinjavanje domaćim upravnim tijelima i da su također pokrenuli građanski postupak pred domaćim sudovima s istim zahtjevom. Sud također primjećuje da je taj postupak još uvijek u tijeku.

34. Sud nadalje primjećuje da su podnositelji podnijeli prigovor Ustavnom sudu zbog duljine građanskog postupka i da im je Ustavni sud dao uputu da prigovori protiv duljine postupka spadaju u nadležnost nižih sudova i Vrhovnog suda. Sud također primjećuje da su podnositelji prigovorili duljini postupka pred Županijskim sudom u Zagrebu, ali da nisu imenovali punomoćnika za primanje pismena, te da stoga taj prigovor treba odbaciti.

35. U tom pogledu Sud ponavlja da je sustav zaštite temeljnih prava uspostavljen Konvencijom supsidijaran domaćim sustavima koji štite ljudska prava. Konvencija državama članicama ne određuje niti jedan unaprijed zadani način na koji bi u svojem unutarnjem pravu trebale osigurati djelotvornu provedbu Konvencije. Izbor najprikladnijeg sredstva da se to postigne u načelu je stvar o kojoj odlučuju domaće vlasti, koje su u stalnom kontaktu s vitalnim snagama svojih zemalja i u boljem položaju da ocjene mogućnosti i resurse koje im daju njihovi domaći pravni sustavi (vidi *Swedish Engine Drivers' Union protiv Švedske*, 6. veljače 50., Serija A br. 20, stavak 50.; *Chapman protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [GC], br. 27238/95, stavak 91., ECHR 2001-I i *Sisojeva i drugi protiv Latvije* [GC], br. 60654/00, stavak 90., ECHR 2007-II).

36. Sud također ponavlja da prema članku 35. stavku 1. Konvencije može rješavati neku stvar tek nakon što su iscrpljena sva domaća pravna sredstva. Svrha članka 35. je dati svim državama ugovornicama priliku da spriječe ili isprave povrede navedene protiv njih prije nego što ti navodi budu dostavljeni Sudu (vidi, na primjer, presude u predmetima *Hentrich protiv Francuske*, od 22. rujna 1994., stavak 33., Serija A, br.296-A i *Remli protiv Francuske*, od 23. travnja 1996. stavak 33., *Izvešća* 1996-II). Stoga prigovor podnesen Sudu treba prvo biti podnesen, barem u biti, odgovarajućim nacionalnim sudovima, u skladu s formalnim zahtjevima domaćega prava i u propisanim rokovima. Drugačije stajalište značilo bi udvostručavanje domaćega postupka postupkom pred Sudom, što bi se teško moglo smatrati spojivim sa supsidijarnim značajem Konvencije (vidi predmet *Gavril Yosifov protiv Bugarske*, br. 74012/01, stavak 42., 6. studeni 2008.).

37. Glede poštenosti građanskog postupka koji se odnosi na zahtjev podnositelja za stambeno zbrinjavanje i naknadu štete, Sud primjećuje da je taj postupak još uvijek u tijeku pred domaćim sudovima. Sud stoga smatra da je svaki prigovor u odnosu na poštenost tog postupka preuranjen.

38. Glede duljine građanskog postupka koji se odnosi na zahtjev podnositelja za stambeno zbrinjavanje i naknadu štete, Sud primjećuje da

podnositelji nisu poštovali formalne zahtjeve domaćeg prava u odnosu na te prigovore.

39. S obzirom na takvu pozadinu, Sud smatra da ovaj dio zahtjeva treba odbaciti zbog neiscrpljenja domaćih pravnih sredstava, u skladu s člankom 35.,stavcima 1. i 4. Konvencije.

3. Navodno zlostavljanje sina podnositelja

40. Sud primjećuje da su podnositelji prigovorili protiv navodnog zlostavljanja svog sina 1991. godine i protiv nepostojanja djelotvorne istrage u tom pogledu. Međutim, ovi se prigovori tiču samo sina podnositelja. Stoga podnositelji ne mogu tvrditi da su žrtve navodnih povreda članka 3. Konvencije (vidi, *a contrario*, *Çakıcı protiv Turske* [GC], br. 23657/94, stavci 98.-99., ECHR 1999-IV; *Timurtaş protiv Turske*, br. 23531/94, stavci 95.-96., ECHR 2000-VI; i *Çiçek protiv Turske*, br. 25704/94, §§ 172-174, 27. veljače 2001.).

41. Slijedi da je ovaj dio zahtjeva nespojiv *ratione personae* s odredbama Konvencije i da ga treba proglasiti nedopuštenim na temelju članka 35., stavaka 3. (a) i 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

Utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Søren Nielsen
tajnik

Anatolij Kovler
predsjednik

© Ured zastupnika RH pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana.